

“Kwaliteitskader voorschoolse educatie Emmen”

**Gemeente Emmen
December 2015**

Vastgesteld door het College van Burgemeester en Wethouders op

Besproken in en van advies voorzien in het LOBO d.d. 27 november 2015

Inhoudsopgave

	<i>Pagina</i>
Inhoudsopgave en leeswijzer	
Inleiding	4
Speelveld Kwaliteitskader voorschoolse educatie Emmen	6
Begrippenkader	8
1. Doelgroep	9
2. Voldoende aanbod en maximale deelname doelgroep	11
3. Effectief programma	13
4. Intensieve deelname	14
5. Intensieve begeleiding	15
6. Gekwalificeerd personeel	15
7. Betrokken ouders	17
8. Doorgaande leerlijn	18
9. Kwaliteitszorg en zorg	19
10. Opbrengsten en resultaten	21
11. Ouderbijdrage	21
12. Beleidsinformatie	21
13. Bronnenlijst	21

Leeswijzer

In de **Inleiding** worden de aanleiding en de achtergrond van het kwaliteitskader voorschoolse educatie Emmen belicht. Daarna volgt de tekst van het kwaliteitskader voorschoolse educatie Emmen. Het kwaliteitskader omvat per onderwerp de wettelijke eisen en kaders voor voorschoolse educatie in relatie tot de Emmense invulling.

Het kwaliteitskader bestaat uit twee onderdelen:

1. Samenvatting van de wetten en de landelijke kwaliteitskaders

Per onderwerp staat bovenaan een samenvatting van de relevante wetten en landelijke kwaliteitskaders voor voorschoolse educatie. Deze kaders zijn landelijk bepaald en kunnen niet gemeentelijk worden gewijzigd.

2. Kwaliteit voorschool Emmen

De genoemde wettelijke kaders zijn voorzien van een lokale Emmense invulling voor de kwaliteit van de voorschoolse educatie t.a.v. het onderwerp, voor zover dat is toegestaan. De invulling mag niet in strijd zijn met de formeel wettelijke bepalingen.

De lokale invulling is mede gebaseerd op politiek-bestuurlijke keuzes, o.a. verwoord in de Hoofdlijnennotitie ontwikkeling en onderwijs. De keuze voor de voorschool is daarin de basis.

Wettelijke kaders voorschoolse educatie - algemeen

De volgende wettelijke kaders gelden als we streven naar een voorschoolse educatie-aanbod voor alle peuters:

- de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) art. 166 en verder; dit is de basis voor voorschoolse educatie;
- de Wet op het Onderwijstoezicht (WOT);
- Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie (amvb);
- Besluit vaststelling doelstelling en bekostiging onderwijsachterstandenbeleid (amvb);
- de Wet op de kinderopvang en kwaliteit peuterspeelzalen (Wkcp);
- Regeling kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen 2012;
- Regeling Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen;
- het *Convenant Effectief benutten van vve en extra leertijd voor jonge kinderen* Gemeente Emmen, 2012 – 2015. Dit kader is afgekort tot de Bestuursafspraken 2012 – 2015 OC&W gemeente Emmen. Deze afspraken betreffende de (extra) kwaliteit blijven gelden en maken derhalve deel uit van dit kwaliteitskader.

Inleiding

Het jonge kind.....een vak apart

Voor u ligt het kwaliteitskader voorschoolse educatie Emmen. Een kader dat nodig is om de kwaliteit te kunnen toetsen van wat we gezamenlijk in Emmen vormgeven binnen de voorscholen. Een bijzondere gezamenlijke ontwikkeling, waarin de ambities van de schoolbesturen, peuterorganisaties, kinderopvanginstellingen en de gemeente Emmen naar voren komen.

“De gemeente Emmen zet in op een zo vroeg en zo breed mogelijke ontwikkeling van mensen ten einde hun kansen op de arbeidsmarkt en hun maatschappelijke participatie te verhogen. Het collegeprogramma “Aanpakken en doen” stelt “Elk kind heeft recht op kansen om zich te ontwikkelen en talenten te benutten. Dit zowel op school als thuis, ongeacht het gezin of de buurt waar ze in opgroeien. Vroeg beginnen is het uitgangspunt.”

Belangrijk onderdeel hiervan is dus de voorschoolse educatie voor peuters in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar.” (Hoofdlijnennotitie Ontwikkeling en Onderwijs – gemeente Emmen)

De Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) heeft als doel om onderwijsachterstanden bij jonge kinderen te voorkomen en waar nodig effectief te verminderen. De voorschoolse educatie vindt bij voorkeur plaats in voorscholen/startgroepen of kindcentra in combinatie met één of meer basisscholen. Het gaat om de creatie van doorgaande (ontwikkel?)leerlijnen van de voorschoolse naar de vroegschoolse educatie voor kleuters in groep 1 en 2 van het (speciaal) basisonderwijs en vervolgens ook tot en met groep 8.

Het Kwaliteitskader voorschoolse educatie Emmen dient als toetsingskader voor:

- de Beleidsregel subsidiëring voorschoolse educatie in voorscholen Emmen
- de GGD Drenthe
- de Inspectie van het Onderwijs

Spel centraal

Voorschoolse educatie: Het woord educatie impliceert een onderwijsleeromgeving. We brengen kinderen inderdaad, net als in het basisonderwijs, doelgericht bij elkaar om hen een, zoals pedagogen het noemen, rijke leeromgeving aan te bieden. Maar voorschoolse educatie is echter veel meer dan een onderwijsleeromgeving. Binnen de gemeente Emmen willen we het met name een speelleeromgeving laten zijn. Want voor ons allen die betrokken zijn bij de voorscholen staat het spelen voorop: leren door spelenderwijs de wereld te ontdekken. Kinderen leren van nature op die wijze en wij sluiten daarbij aan.

Op het moment dat zij opgroeien in een rijke leeromgeving, doen ze meer bagage op dan in een minder rijke leeromgeving. De voorschool heeft alles in zich om die rijke leeromgeving te zijn en betekenisvolle spelervaringen te bieden. Hierbij geldt als voorwaarde dat de professionals het kind in deze omgeving op de juiste wijze begeleiden en ruimte bieden aan de natuurlijke behoefte van het kind om spelenderwijs de wereld te verkennen.

Dit toetsingskader biedt kaders om tot een kwalitatief voorschools aanbod te komen waarin spelend leren centraal staat en waarin de voorwaarden aanwezig zijn om kinderen de juiste begeleiding daarin te bieden.

Speelveld kwaliteitskader voorschoolse educatie Emmen

De Wet op het primair onderwijs is de basis voor de voorschoolse educatie. Voorschoolse educatie is een onderwijsvoorziening en onderscheidt zich van de functie “opvang”. De toezichthoudende rol van de Inspectie van het Onderwijs is geregeld in de wet op het onderwijstoezicht (WOT).

Het rijk heeft aanvullende kwaliteitseisen vastgelegd in het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie. De voorwaarden om in aanmerking te komen voor rijksmiddelen zijn opgenomen in het Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid 2011-2014.

In 2012 hebben het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en de G-37 gemeenten in Nederland het Convenant Effectief benutten van VVE en extra leertijd voor jonge kinderen Gemeente Emmen, kortweg de Bestuursafspraken 2012 – 2015 OC&W – gemeente Emmen, gesloten. In de Bestuursafspraken zijn aanvullende afspraken gemaakt voor vergroting van het aanbod voor doelgroepkinderen, die ondersteuning voor voorschoolse educatie nodig hebben en extra kwaliteitsafspraken.

Het gevolg van de wijzigingen is dat de gemeente in ieder geval alle kinderen die dat nodig hebben voorschoolse educatie aanbiedt: dekkend aanbod voor alle kinderen uit de doelgroep. De gemeente draagt zorg voor voldoende kwalitatief goede voorzieningen in aantal en spreiding en heeft een inspannings-verplichting om alle doelgroepkinderen te laten deelnemen aan de voorschool.

In juni 2015 heeft de raad van de gemeente Emmen de Hoofdlijnennotitie Ontwikkeling en Onderwijs vastgesteld. De notitie maakt een nadrukkelijke keuze voor een aanbod van voorschoolse educatie voor **elke** peuter in een voorschool. Dit sluit aan bij het Peuterplan van de VNG. Om het belang van de peuter en zijn ontwikkeling te dienen, wordt inmiddels landelijk ook bepleit dat er één wettelijke regeling en één financiering ten behoeve van één voorziening voor kinderen 0 – 12 jaar komen.

Het Kwaliteitskader voorschoolse educatie Emmen geeft richting aan de verdere ontwikkeling van in het bijzonder de voorschoolse educatie in Emmen. De eisen uit de wetgeving zijn toegepast. De gemeente stelt –mede op basis van de Bestuursafspraken- strengere eisen aan de voorschoolse educatie ten opzichte van het wettelijke kader. Deze zijn ook terug te vinden in dit kwaliteitskader.

Dit is bijvoorbeeld het geval bij:

- de norm voor de taalbeheersing van de beroepskrachten;
- de streefdoelen aangaande taal 4- en 6-jarigen (SLO);
- de wijze waarop ‘leren door spelen’ verankerd is in de visie op de voorschool;
- het gebruik van een op elkaar aansluitend kindvolgsysteem door voorschool en basisschool, zodat de overdracht van gegevens automatisch verloopt;
- de intensieve samenwerking tussen voorscholen en vroeg-/basisscholen.

Voorschoolse educatie kenmerkt zich door het wettelijk vereiste dat het gesubsidieerd wordt door de gemeente. Derhalve is als subsidiekader de **Beleidsregel subsidiëring voorschoolse educatie gemeente Emmen 2016** opgesteld. In deze beleidsregel wordt het Kwaliteitskader voorschoolse educatie gebruikt als toetsingskader.

Zowel de GGD Drenthe als de Inspectie van het Onderwijs zullen de strengere eisen op basis van dit kader meenemen in hun toetsing van de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie in Emmen. Dit heeft o.a. consequenties voor de inschrijving in het landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen, de handhaving door de gemeente en de aanwijzingen door de Inspectie van het onderwijs.

De pedagogisch-didactische aspecten van de voor- en vroegschoolse educatie, zoals het educatief en pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers en de leerkrachten, zijn niet opgenomen in dit kwaliteitskader. Dat betekent niet dat de gemeente daaraan geen belang hecht. Deze aspecten zijn integraal onderdeel van de opleidingen in de erkende voor- en vroegschoolse educatie-programma's en daarnaast is het waarderingskader van de Inspectie van het Onderwijs leidend voor het kwaliteitsniveau op die aspecten.

De voorschoolse educatie in de vorm van voorscholen is nog volop in ontwikkeling. Het kwaliteitskader zal in dat licht ook verder ontwikkeld moeten worden. Tevens betekent dit, dat ook op basis van nadere inzichten tussentijds aanpassingen nodig zijn. Een nadere afweging daarover wordt door het college gemaakt. Doel is om de kwaliteit te ontwikkelen en op een juiste manier, d.w.z. vooral ondersteunend, te implementeren.

In dit licht zullen we als gemeente de mogelijkheden onderzoeken om samen te werken met het lectoraat Early childhood van de Stenden hogeschool. Stenden zegt hierover: "Het lectoraat doet toegepast onderzoek naar allerlei onderwerpen binnen de pedagogiek en brengt de kennis terug naar het werkveld. Op deze manier vraagt het lectoraat om aandacht voor (alle varianten van) de ontwikkeling van jonge kinderen, zonder een label op hun gedrag te plakken." (z.d.)

Het concept kwaliteitskader is besproken met alle partners in de voor- en vroegschoolse educatie, waaronder peuterwerkinstellingen, kinderopvangorganisaties, schoolbesturen, JGZ, GGD Drenthe, Onderwijsinspectie en de afdeling Vergunningen, Toezicht en Handhaving – gemeente Emmen.

Het College van Burgemeester en Wethouders heeft –mede op advies van het Lokaal Overleg Basisonderwijs (LOBO) dit kwaliteitskader vastgesteld op

Begrippenkader

Doelgroepkind

voorschoolse educatie:

het kind waarvoor de ouder(s) een indicatie hebben ontvangen van het Consultatiebureau om het te laten deelnemen aan voorschoolse educatie. De indicatie is afgegeven op basis van het Protocol indicatiestelling voorschoolse educatie.

Gewichtenleerling:

Leerlingen waarvan de ouders een lager opleidingsniveau hebben en waarvoor basisscholen extra geld kunnen ontvangen.

Indicatie:

een besluit van de GGD Drenthe voor een extra educatief aanbod voor Kinderopvang: de voorziening als bedoeld in artikel 1.1 van de Wet op de kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen.

Kwaliteitskader:

het Kwaliteitskader Voorschoolse Educatie Emmen dat door het college is vastgesteld, waarin de kwaliteitseisen voor voorschoolse educatie zijn opgenomen.

(doorlopende/-gaande)
leerlijnen:

Een leerlijn is een beredeneerde opbouw van tussendoelen en inhouden, leidend naar een einddoel. Afhankelijk van de precieze functie, gebruikscontext en doelgroep variëren leerlijnen in de mate waarin implicaties voor verschillende leerplanelementen zijn uitgewerkt. (SLO, 2009)

LOBO:

het overleg tussen gemeente, schoolbesturen en vertegenwoordigers Peuterwerk: de voorziening als bedoeld in artikel 2.1 van de Wet op de kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen.

Peuter:

een kind in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar, woonachtig in de gemeente. een peuter in verband met een geconstateerde noodzaak op basis van de criteria van het Protocol Indiciestelling Voorschoolse Educatie.

Peuterspeelzalen:

voorziening voor kinderopvang, bestemd voor kinderen van anderhalf tot vier jaar, die op werkdagen niet meer dan vier uur aaneengesloten geopend is.

Ouders:

diegene, die het ouderlijk gezag over de peuter uitoefen(t)(en).

Schoolbestuur:

de besturen van scholen voor het primair onderwijs. van kinderopvanginstellingen en peuterspeelzalen.

Voorschool:

voorziening met een educatief ontwikkelingsaanbod voor peuters van ten minste 10 uur per week overeenkomstig de kwaliteitseisen van de Bestuursafspraken 2012 – 2015 VNG/gemeente Emmen – ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en dit kwaliteitskader. De voorschool bestaat in combinatie met een of meer basisscholen, waarvoor inhoudelijke en organisatorische afspraken zijn gemaakt op pedagogisch-didactisch terrein.

Voorschoolse educatie:

het educatieve aanbod voor kinderen in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar dat is bedoeld om in het bijzonder taalachterstanden te voorkomen of te bestrijden, naast de ontwikkeling op de domeinen rekenen, sociaal-emotionele, motorische en creatieve ontwikkeling.

Gehanteerde afkortingen

- WPO: Wet op het Primair Onderwijs
- WKo: Wet op de Kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspaalzalzen
- GGd: Gemeentelijke Gezondheidsdienst
- B&W: Burgemeester en Wethouders van Emmen
- AMvB: Algemene Maatregel van Bestuur
- Mbo: Middelbaar beroepsonderwijs
- JGZ: Jeugdgezondheidszorg
- Hbo: Hoger beroepsonderwijs

1: Doelgroep

- **B&W stellen vast welke kinderen met een risico op achterstand in de Nederlandse taal in aanmerking komen voor voorschoolse educatie. (Art. 167-1a1 WPO)**

- **Voorschoolse educatie is bestemd voor alle kinderen van 2 ½ tot vier jaar in de gemeente Emmen.**

Doelgroep voorschoolse educatie

Emmen wil dat alle kinderen zich nog beter kunnen ontwikkelen:

- de kracht van een gebied wordt bepaald door de kracht van alle mensen. Zuid-Oost Drenthe heeft te maken met krimp, het wegtrekken van talentvolle jongeren en een gemiddeld laag opleidingsniveau van de bevolking. Door te investeren in ontwikkeling en onderwijs vanaf 2,5 jaar wil Emmen bereiken dat het gemiddeld opleidingsniveau extra stijgt;
- de ambitie van EU 2020 Strategie is o.a. innovatie, hoogwaardige arbeid, een sterke internationale concurrentiepositie en een arbeidsmarkt met goed opgeleide mensen (40% hoger opgeleiden).

De gemeente Emmen definieert de doelgroep niet meer voor een specifieke groep kinderen; de doelgroep bestaat uit alle kinderen in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar.

Kinderen met een indicatie, afgegeven door het Consultatiebureau hebben uiteraard bijzondere aandacht en zullen extra worden ondersteund in hun ontwikkeling, maar niet meer apart. Het belang van de indicatie blijft dus bestaan; ze vormt belangrijke informatie om het kind extra te ondersteunen. Deze informatie wordt overhandigd door de ouders en opgenomen in het kindvolgsysteem.

Definitie voor ontwikkelingsachterstanden of het risico daarop bij peuters

Emmen heeft het Protocol Indicatiestelling voorschoolse educatie vastgesteld. Dit protocol bevat:

- de criteria voor indicatiestelling van peuters in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar;
- de procedure van indicatiestelling;
- de procedure van toeleiding dat moet resulteren in de plaatsing van het betreffende kind;
- het monitoren van het bereik: alle kinderen worden gevolgd en de resultaten van de procedures worden geregistreerd, geanalyseerd en gemeld bij de gemeente Emmen.

De gemeente Emmen hanteert de volgende criteria om te bepalen of een kind een indicatie moet krijgen:

- Geconstateerde ontwikkelingsachterstand van het kind;
- opleidingsniveau ouders minder dan twee jaar vervolgonderwijs genoten na het basisonderwijs of geen startkwalificatie maximaal Mbo-2;
- achtergrond ouders (niet-Nederlands spreken);
- stimulerende omgeving (onvoldoende stimulerende omgeving thuis en onvoldoende interactie¹);
- pedagogische onmacht ouders.

Indicering

Indicering vindt plaats door het consultatiebureau vande JGZ/GGD Drenthe volgens het Protocol Indicatiestelling voorschoolse educatie (vastgesteld door B&W d.d. 13 januari 2015).

¹ DMO-Protocol

Het consultatiebureau indiceert tijdens één van de reguliere consulten als de peuter de leeftijd van twee jaar bereikt en informeert de ouders van de peuter hierover. Bij een positieve indicatie motiveert en activeert de JGZ-verpleegkundige of de JGZ- arts de ouders om hun kind aan te melden bij een voorschool of een andere erkende instelling voor voorschoolse educatie.

De afgifte van indicaties is beperkt tot de kinderen die in de gemeente Emmen woonachtig zijn volgens de Gemeentelijke BasisAdministratie Emmen (GBA Emmen).

Registratie

De GGD Drenthe registreert van 1 oktober tot en met 30 september jaarlijks:

- het aantal peuters dat voor consult wordt opgeroepen waarbij de screening op risico's voor taalachterstanden onderdeel is
- het aantal peuters dat daadwerkelijk opkomt en wordt gescreend
- het non-bereik
- welke acties op het non-bereik is ingezet
- de aanmelding van peuters met een indicatie bij een voorschool
- de niet-plaatsingen
- de acties ingeval peuters door ouders niet worden aangemeld.

Jaarlijks worden de registratiegegevens over de betreffende periode, in het bijzonder het non-bereik en de niet-plaatsingen bij een voorschool met een analyse en aanbevelingen voor verbeteringen in een rapportage aan de gemeente Emmen gezonden. De gemeente ontvangt de rapportage voor 1 november aansluitend op de betreffende periode.

Informereren en adviseren ouders

De GGD-Drenthe licht de ouders in over de indicatie die zij met betrekking tot hun kind en leggen uit wat een indicatie voor voorschoolse educatie betekent. Zij geven ouders alle benodigde informatie mee over de voorscholen of andere erkende instellingen in de buurt (incl. adressen en telefoonnummers) en adviseren de ouders dringend om hun kind op een voorschool of of een andere erkende instelling te laten inschrijven.

Relatie voorschool - vroegschool/groep 1 en 2 basisonderwijs

Emmen wil dat bij iedere basisschool een voorschool komt. Primair doel is het versterken van de doorgaande leerlijn, waarbij ook sprake is van een vloeiende overgang van voor- naar basisschool voor het kind.

De voorschool meldt aan de vroegschool/de basisschool of het betreffende kind een doelgroepkind is en welke programma voor voorschoolse educatie het heeft gevolgd. (art. 167 WPO). Hiervoor is geen toestemming van de ouders nodig.

Mede op verzoek van het rijk dient de gemeente ook inzicht te hebben in het aantal gewichtenleerlingen in de groepen 1 en 2 (in relatie tot de voorschoolse educatie -indicatie). Deze gegevens worden o.a.betrokken bij de effectmeting. (Zie ook bij Doorgaande leerlijn en Opbrengsten en resultaten).

NB:

De rijksfinanciering voor de vroegschool is opgenomen in de lumpsum (Bestemmingsbox Onderwijsachterstanden). De bijdrage is gerelateerd aan de definitie van gewichtenleerling.

2: Voldoende aanbod en maximale deelname doelgroep (bereik en toeleiding)

- **B&W dragen zorg voor voldoende voorschoolse educatie- voorzieningen in aantal en spreiding. (Art. 166-1 WPO)**
- **B&W maken afspraken over de wijze van toeleiding van kinderen naar voorschoolse educatie. (Art. 167-1a2 WPO)**

- **De ambitie is om alle kinderen, en in ieder geval de kinderen met een indicatie aan voorschoolse educatie deel te laten nemen.**
- **Verwezen wordt naar de Bestuursafspraken 2012 -2015 OC&W – gemeente Emmen.**

Voldoende aanbod voorschool

De gemeente Emmen draagt zorg voor voldoende voorschoolse educatie-voorzieningen in aantal en spreiding. Een kind dat woont in het ene dorp of de ene wijk mag deelnemen aan de voorschool in een ander dorp of een andere wijk. De ouders bepalen de keuze.

De gemeente wil iedere peuter van het aanbod van voorschoolse educatie op een voorschool gebruik kan maken. Om dit mogelijk te maken is gekeken naar de beschikbare gelden, een efficiënte uitvoeringswijze, de spreiding en bereikbaarheid, de kwaliteit volgens dit kader, en de overige wettelijke vereisten (huisvesting, monitoring).

De gemeente plant jaarlijks het totaal aantal plaatsen voor voorschoolse educatie, de spreiding ervan en het aantal deelnemende doelgroepkinderen. Doelgroepkinderen zijn prioritair bij plaatsing. De voorschoolse educatie wordt bij voorkeur gegeven in een voorschool die verbonden is aan een basisschool. In 2019 wil Emmen de situatie bereiken dat bij iedere basisschool een voorschool is.

Organisatorische kwaliteit:

-het meest optimaal educatieve resultaat voor kinderen wordt verkregen door de verbinding voorschool-basisschool (doorgaande leerlijn) onder regie van de directeur van de basisschool;
-de uitvoering door één samenwerkingsorganisatie te laten doen om alle compensatiemogelijkheden te benutten (solidariteitsprincipe). Vanuit “één aansturing” kunnen dure locaties worden gecompenseerd door goedkopere, kleine door grotere locaties. Indien dit niet gebeurt, is het financieel met de huidige middelen niet haalbaar en zullen peuters niet kunnen deelnemen

-een uitvoeringskader met werkafspraken tussen voor- en basisscholen, waarin o.a. opgenomen:

- afstemming van programma's en activiteiten (jaarplannen)
- personele inzet en samenwerking
- borging van kwaliteit door evaluatie en bijstelling

De gemeente streeft een “in solidariteit” gebundeld georganiseerde uitvoering van de voorschoolse educatie na om elke peuter een aanbod van voorschool te kunnen bieden:

- met minimaal 10 uur per week
- tegen een zo laag mogelijke prijs
- met een zo hoog mogelijke kwaliteit
- met het oog op continuïteit en behoud van voorzieningen in dorpen en wijken.
- met een optimale spreiding over de gehele gemeente Emmen in verband met de bereikbaarheid.

De voorschoolse educatie wordt gegeven in groepen van maximaal 16 peuters. Voorschoolse educatiegroepen zijn groepen met telkens dezelfde peuters die deelnemen en twee vaste pedagogisch medewerkers met een vast programma in een vaste ruimte op vaste tijden. Per voorschoolse educatiegroep wordt geregistreerd:

- welke peuters deelnemen;
- welke peuters van de groep met indicatie deelnemen;
- welke 2 pedagogisch medewerker op de groep staan;
- op welke tijden de voorschoolse educatie wordt gegeven;
- van welke ruimte gebruik wordt gemaakt;
- welk het kindvolgsysteem wordt gebruikt;
- dat de ouders voor de deelname van hun peuter schriftelijk hebben ingestemd, bijvoorbeeld door inschrijving;
- welk erkend programma wordt gebruikt.

Een groep met voorschoolse educatie heeft een minimum aantal van 11 kinderen. Op grond van het "solidariteitsbeginsel" kan gewerkt worden met een gemiddelde bezettingsgraad van 85%.

De gemeente Emmen kan ontheffing verlenen van het minimum van 8 peuters indien in de betreffende wijk of het betreffende dorp volgens het GBA te weinig peuters heeft om een (volgende) volledige groep te vormen. De gemeente beoordeelt de situatie op basis van het aantal peuters, het aantal afgegeven indicaties, de doorstroom, wachtlijsten, de kwalitatieve invulling (in het bijzonder het vier-ogen-principe) en de aanwezigheid van de overige voorschoolse educatievoorzieningen in de nabijheid.

Maximale deelname (bereik en toeleiding)

De gemeente Emmen draagt zorg voor een adequate informatie betreffende de kinderen in de leeftijd van 11, 14 en 18 maanden uit de Gemeentelijk BasisAdministratie aan de GGD Drenthe. Kinderen die niet worden gezien door het Consultatiebureau/de JGZ van de GGD Drenthe worden thuis bezocht.

De gemeente Emmen draagt zorg voor een maximale inspanning om een maximale deelname van doelgroepkinderen te bereiken. Hiervoor wordt nauw samengewerkt met voorscholen, basisscholen, instellingen voor peuterwerk, kinderopvang, schoolmaatschappelijk werk, jeugdwerk, Centrum voor Jeugd en Gezin, opvoedingsondersteuning, Brede Scholen en andere partijen betrokken op het jonge kind. Zij vervullen een signaleringsfunctie en kunnen de JGZ attenderen.

Registratie inschrijving en plaatsing

De instelling, waar een kind wordt ingeschreven en geplaatst voor voorschoolse educatie registreert de inschrijving en plaatsing en is vanaf dat moment tot de overgang van het kind naar het basisonderwijs bij 4 jaar verantwoordelijk voor het up-to-date houden van de gegevens.

De gemeente Emmen ontvangt van de instellingen voor voorschoolse educatie /voorscholen de getotaliseerde gegevens over de periode 1 oktober tot en met 30 september jaarlijks voor 1 november aansluitend. De gegevens betreffen:

- het totaal ingeschreven peuters bij de instelling
 - het aantal inschrijvingen voor peuters met een indicatie
 - het aantal uitschrijvingen van peuters, d.w.z.
 - voortijdige uitschrijvingen met reden
 - doorstroom naar het basisonderwijs
- uitgesplitst naar reguliere en doelgroepkinderen.

Voldoende kwalitatief aanbod groep 1 en 2 basisscholen

Alle scholen verzorgen in de groepen 1 en 2 een goed en gedifferentieerd aanbod voor de vier domeinen (taal, rekenen, sociaal-emotionele ontwikkeling en motorische ontwikkeling) en bieden extra zorg aan kinderen die dat nodig hebben. In het belang van de doorgaande leerlijn worden voorschoolse programma's afgestemd met die van de groepen 1 en 2 basisschool en met kwaliteit uitgevoerd. De directeur van de basisschool voert regie over de doorgaande leerlijn, initieert het opstellen van een pedagogisch jaarplan voor de voorschool en de groepen 1 en 2, bewaakt de kwaliteit van de uitvoering van de programma's en enthousiastmeert de betrokken pedagogisch medewerkers en leerkrachten van groep 1 en 2 en stimuleert hun tot nauwe samenwerking. De directeur stelt met de betrokken medewerkers jaarlijks de evaluatie op van de kwalitatieve uitvoering van het pedagogisch jaarplan en doet aanbevelingen voor verbeteringen. De evaluatie wordt verwerkt door het op te richten Vakkenniscentrum. Het Vakkenniscentrum rapporteert voor 1 november aan de gemeente Emmen dat de evaluaties van de voorscholen/groepen 1 en 2 hebben plaatsgevonden en geeft generiek de resultaten weer. Op basis van de evaluaties doet het Vakkenniscentrum aanbevelingen aan de gemeente om de kwaliteit te verbeteren. De gemeente Emmen overlegt de rapportage aan het Lokaal Overleg Basisonderwijs (LOBO) voor advies inzake de kwaliteitsondersteuning. De gemeente Emmen neemt in het eerstvolgende jaarprogramma voorschoolse educatie op welke kwaliteitsondersteuning zij faciliteert.

3: Effectief programma

- **Voor voorschoolse educatie wordt een programma gebruikt dat op gestructureerde en samenhangende wijze de ontwikkeling stimuleert op gebied van taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling. (art. 5 Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie) (AMvB.)**
- **De voorschoolse educatie-programma's voldoen aan voorwaarde 5 AMvB. (Toelichting AMvB blz 12)**
- **Inspectie verricht onderzoek aan de hand van kwaliteitsvoorwaarden, te weten:**
- **de basisvoorwaarden kwaliteit van de educatie (opgenomen in: Uitoefening van het toezicht (art. II WOT art. 15g punt a, c)**

- **De directeuren van basisscholen zorgen voor het gebruik van beredeneerd aanbod voor de groepen 1 en 2 waarvan de effectiviteit op de Nederlandse taal is bewezen.**

Effectief programma voorschoolse educatie

Zoals eerder beschreven is leren door middel van spel het uitgangspunt. De voorscholen moeten werken met een door de gemeente Emmen erkend voorschools educatie programma.

Deze voorschoolse educatieprogramma's stimuleren op gestructureerde en samenhangende wijze ook de ontwikkeling van *speel- en leergedrag en (zelf)redzaamheid*.

Tevens:

1. is het programma gericht op het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden
2. kent het programma een overdraagbare, gestructureerde didactische aanpak
3. bereidt het programma voor op het basisonderwijs

De erkende voorschoolse programma's zijn de programma's die het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) erkent. Deze erkende voorschoolse educatie programma's voldoen aan art. 5 AMvB.

Referentie taaldoelen 4- en 6-jarigen voor voorschoolse educatie

Naast het werken met een erkend programma gelden afspraken op het gebied van het taalaanbod. De taaldoelen voor 4- en 6-jarigen, ontwikkeld door de UvA/SLO 2009, gelden als referentiedoelen voor de taalontwikkeling binnen de voorschool.

De vraag is of deze doelen passend zijn voor de voorschoolse educatie. Binnen het onderzoek streefdoelen zal dit verder uitgewerkt worden.

Feit is in ieder geval dat de voorscholen gericht en planmatig werken aan de taalontwikkeling met behulp van taaldoelen. Beroepskrachten van de voorscholen zijn bekend met de vast te stellen taaldoelen en kunnen aantonen hoe zij binnen (of aanvullend op) het vroegschoolse programma deze taaldoelen hanteren als referentie.

Effectief programma groep 1 en 2: Taaldoelen 4- en 6-jarigen

Naast het werken met een beredeneerd aanbod gelden de volgende afspraken op het gebied van het taalaanbod:

-de taaldoelen voor 4- en 6-jarigen, ontwikkeld door de UvA/SLO 2009. Deze taaldoelen zijn afgeleid van de referentieniveaus voor groep 8 en kunnen dus ook breder fungeren als tussendoelen voor groep 1 en 2.

-in de groepen 1 en 2 wordt gericht en planmatig gewerkt aan de taalontwikkeling met behulp van de taaldoelen voor 4- en 6-jarigen. Beroepskrachten van de groepen 1 en 2 moeten bekend zijn met deze taaldoelen en kunnen aantonen hoe zij binnen (of aanvullend op) het programma deze taaldoelen hanteren als referentie.

4: Intensieve deelname

- **Voorschoolse educatie wordt op minimaal 3 dagdelen per week aangeboden en omvat per dagdeel minstens 2,5 uur en per week tenminste 10 uur. (Art. 2.1 en 2.2 Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie)**

Intensieve deelname voorschool

Aantal dagdelen en uren voorschoolse educatie per week

Emmen is doende in/bij elke basisschool een voorschool te vestigen. Om organisatorische redenen (beschikbaarheid van één lokaal voor meerdere groepen) wordt voorschoolse educatie 3 dagdelen per week en minstens 10 uur per week aangeboden. Een dagdeel omvat minimaal 3,5 uur.

Startleeftijd 2 ½ jaar

Voorschoolse educatie wordt aangeboden aan ieder kind vanaf 2,5 jaar met het doel dat het het voorschoolse educatieprogramma in zijn geheel te doorlopen.

Op een jongere leeftijd beginnen mag, indien daar dringende redenen voor zijn én na toestemming van de gemeente Emmen. De gemeente wint advies in over de noodzaak voor het op jongere leeftijd beginnen met voorschoolse educatie bij de JGZ.

Intensieve deelname groep 1 en 2

Artikel 167 lid 3 WPO bepaalt:

“De gegevens die een houder van een kindercentrum of peuterspeelzaal verplicht overdraagt aan het bevoegd gezag van een basisschool over leerlingen die op de basisschool zijn ingeschreven, zijn het programma van voorschoolse educatie dat een leerling heeft gevolgd en de duur van het programma dat is gevolgd.”

In de groepen 1 en 2 van de basisschool krijgen deze kinderen de extra aandacht die ze nodig hebben ten einde elk kind in een goede startpositie te brengen voor het cognitief leren in groep 3.

5: Intensieve begeleiding

- **De groepsgrootte bedraagt ten hoogste 16 kinderen. (Art. 3.2 Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie)**
- **De verhouding beroepskrachten en aanwezige kinderen bedraagt ten minste 1 beroepskracht per 8 kinderen. (Art. 3.1 Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie)**

Intensieve begeleiding: verhouding pedagogisch medewerker – aanwezige kinderen voorschool

-Groepsgrootte:

Een voorschoolgroep bestaat uit maximaal 16 kinderen op voorwaarde dat aan de kwantitatieve eisen van de fysieke ruimte wordt voldaan.

-Enkele of dubbele bezetting

Bij een vaste groepsgrootte van 8 of minder kinderen kan worden volstaan met één gekwalificeerde beroepskracht, bij een groep met meer dan 8 kinderen zijn altijd twee gekwalificeerde beroepskrachten aanwezig.

Bij een groepsgrootte van 8 of minder kinderen heeft de gemeente Emmen ontheffing verleend – zie onder 2 – bladzijde 10.

Bij de aanvraag voor ontheffing voor een groep gelijk of kleiner dan 8 kinderen overlegt de instelling voor voorschoolse educatie schriftelijk de waarborg dat voldaan wordt aan alle kwalitatieve vereisten, waaronder het vier-ogen-principe.

6: Gekwalificeerd personeel

- **De beroepskracht moet een erkend diploma hebben van een vakopleiding gericht op pedagogische vaardigheden (cf de Wet educatie en beroepsonderwijs, artikel 7.2.2., 1e lid, c) en ten minste daarvan 1 module moet hebben gevolgd over het verzorgen van vve. Zo niet, dan een getuigschrift van scholing gericht op vroegtijdig bestrijden van achterstanden bij jonge kinderen of het werken voor vve. (Art. 4.1-2-3 Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie)**
- **Minimaal PW3 (of equivalent) en aanvullende scholing in het werken met VVE programma's. (Toelichting Wet OKE, §3.3, blz. 35)**

Gekwalificeerd personeel voorschoolse educatie/voorschool

Opleiding

De pedagogisch medewerkers werkend op de voorschool en/of de voorschoolse educatie hebben bij voorkeur een afgerond Mbo-PW4 opleiding of ten minste een afgeronde PW3.

De pedagogisch medewerkers zijn (of worden) aanvullend opgeleid en gecertificeerd in één van de erkende programma's voor voorschoolse educatie. De instelling voor voorschoolse educatie/voorschool neemt dit op in het scholingsplan.

De pedagogisch medewerkers beschikken over niveau 3F. Indien de pedagogisch medewerker Mbo-PW3 heeft, beschikt de medewerker over taalniveau 3F voor de onderdelen mondelinge taalvaardigheid en leesvaardigheid en 2F voor schriftelijke taalvaardigheden.

Eveneens streven deze pedagogisch medewerkers over een certificaat opbrengstgericht werken.

Per 2016 zijn nog niet voldoende pedagogisch medewerkers met taalniveau 3F beschikbaar. De Mbo-instellingen leveren de eerste nieuwe medewerkers met volledig 3F. Om de continuïteit van de voorschoolse educatie/voorschool te borgen, zal voorlopig gedoogd worden

dat niet alle pedagogisch medewerkers over taalniveau 3F beschikken. Landelijk is bepaald dat voorlopig minimaal 90% van de pedagogisch medewerkers over 3F moet beschikken. Er wordt naar gestreefd dat uiterlijk per 2017² alle pedagogisch medewerkers over taalniveau 3F beschikken. Redenen hiervoor zijn:

- de kwaliteit is in het belang van de ontwikkeling van het kind
- het opleidingsverschil tussen de pedagogisch medewerkers en de leerkrachten van de groepen 1 en 2 dient zo klein mogelijk te zijn. Derhalve wordt ook nadrukkelijk geopteerd voor de inzet van Hbo'ers (Bestuursafspraken 2012 – 2015 OC&W – gemeente Emmen).

Vervanging

Bij tijdelijke vervanging van een gekwalificeerde beroepskracht voor voorschoolse educatie i.v.m. ziekte of zwangerschap geldt dat een Mbo-PW3 gecertificeerde beroepskracht voor de groep moet staan.

Ontwikkeling

In de samenwerking voorschool-basisschool is het gewenst een zo hoog mogelijk niveau van opgeleide beroepskrachten te realiseren voor voorschoolse educatie. Hierbij moet gedacht worden aan mbo-4 en hbo. Op termijn voldoet mbo-3 niet meer. Een en ander zal leiden tot aanpassing van dit kwaliteitskader. Voor Mbo-3 zal op termijn geen beroepsperspectief in de voorschoolse educatie meer aanwezig zijn.

Omdat 'leren door spel' een centrale rol vervult binnen de voorschoolse educatie in de gemeente Emmen, zullen we in de komende tijd na gaan of pedagogisch medewerkers behoefte hebben aan kwaliteitsverbeteringen rondom het bieden van betekenisvolle spelervaringen, waarin de verschillende ontwikkelingsgebieden een plek kennen. Hierin speelt het op te richten vakkenniscentrum een rol in samenwerking met bijvoorbeeld het lectoraat Early childhood. Het vakkenniscentrum wordt mede gevoed door het samenwerkingsverband.

² Per 2017 wordt de eis van 3F taalniveau voor de gehele kinderopvang- en peuterspeelzaalsector landelijk verplicht.

7: Betrokken ouders

- De gemeente kan andere uitvoeringscondities vastleggen die bijdragen aan betere resultaten vve, bijvoorbeeld vereisten op het gebied van ouderbetrokkenheid. (Toelichting AMvB blz 14)
- De PSZ/het KDV/de voorschool informeert de ouders over kwaliteitseisen en pedagogisch beleid. (Art. 2.11 Wet KO/PSZ)
- De PSZ/het KDV/de voorschool stelt een oudercommissie in om advies uit te brengen. (Art. 2.15-2.16-2.17-2.18 Wet KO/PSZ)
- De PSZ/het KDV/de voorschool het een plan met gericht ouderpartnerschap waarin opgenomen hoe ouders ondersteund worden thuis een rijk pedagogisch klimaat te scheppen en hoe ouder participeren met pedagogische activiteiten op de PSZ/het KDV/de voorschool (B1 t/m B7 Bestandsopname/Bestuursafspraken)
- De Inspectie verricht onderzoek naar het informeren van ouders en ouderbetrokkenheid zoals dat is vastgelegd in de Wet KO/PSZ. (Uitoefening van het Toezicht, art. II WOT art. 15g - punt b)

Betrokken ouders voorschool

Ouderpartnerschap

Ouderpartnerschap vormt een structureel onderdeel van de voorschool. Iedere voorschool of instelling met voorschoolse educatie formuleert jaarlijks specifiek ouderbeleid dat past bij de behoeften en mogelijkheden van de ouders op de betreffende locatie (analyse ouderpopulatie). Dit wordt vastgelegd in een Plan Ouderpartnerschap.

Ook aan werkende ouders (die doorgaans minder tijd hebben en op andere tijden betrokken kunnen zijn) wordt een passend aanbod gedaan.

Ouders worden door de instellingen actief betrokken bij voorschoolse educatie-activiteiten in de voorschool.

De voorschool biedt concrete voorschoolse educatie-activiteiten aan om ouders te stimuleren thuis deze uit te voeren met hun kind. Er vindt coördinatie plaats op het geheel aan activiteiten om de ouders te betrekken bij de voorschoolse educatie.

Intake en informeren ouders vooraf (Bestandsopname onder B)

Bij aanmelding van het kind bij een instelling met voorschoolse educatie of voorschool vindt een intakegesprek plaats, waarbij de ouders bevraagd worden over kenmerken van hun kind, over het gezin en over hun eigen wijze van opvoeden

Ouders worden voorafgaand aan de plaatsing van hun peuter adequaat en aantoonbaar geïnformeerd over het beleid en ambitieniveau van de voor- en eventuele bijbehorende voorschool (en evt. basisschool). Ook wordt met hen besproken dat van ouders een actieve rol wordt verwacht bij de voorschool.

Informeren ouders tijdens de voorschoolperiode

De ouders worden adequaat en regelmatig geïnformeerd over de ontwikkeling van hun kind, met name als het om zorgpunten gaat.

8: Doorgaande leerlijn

- **B&W maken afspraken over de organisatie van een doorlopende leerlijn van voorschoolse naar vroegschoolse educatie (Art. 167-1a3 WPO)**
- **Inspectie verricht onderzoek aan de hand van kwaliteitsvoorwaarden, te weten: onder f. doorgaande leerlijn (opgenomen in: Uitoefening van het toezicht (art. II WOT art. 15g punt e, f)**

- De besturen van basisscholen nemen in hun leerlingvolgsystemen ten minste de volgende gegevens op:
- a) bij de instroom in groep 1 indien een leerling voorschoolse educatie heeft gevolgd:
 - het aantal maanden voorschoolse educatie dat een leerling heeft gevolgd;
 - het voorschoolse educatie-programma dat een leerling heeft gevolgd;
 - de uitkomsten van de observaties van de peuter met het oog op de voortgang in zijn ontwikkeling;
 - de sociaal-emotionele ontwikkeling van een leerling.
 - b) in de groepen 1 en 2:
 - het aantal maanden vroegschoolse educatie dat een leerling heeft gevolgd;
 - de sociaal-emotionele ontwikkeling van een leerling.
 - c) in groep 4:
 - de resultaten van de tussentoetsen van een leerling.

Afspraken doorgaande leerlijn, samenwerking voor- en vroegschoolse educatie en overdracht kindgegevens

De gemeente, voorschoolse educatie-instellingen/voorscholen en de schoolbesturen streven ernaar dat alle kinderen met een indicatie een volledig traject voor voorschoolse educatie en extra ondersteuning doorlopen tussen 2 ½ en 6 jaar. Daartoe is een *gestructureerde* samenwerking tussen de voorschool en basisschool van groot belang.

Samenwerking voorschool en basisschool – groep 1 en 2

Iedere voorschool heeft een nauwe samenwerking met de basisschool, die samen afgestemde programma's voor voorschoolse educatie en de groepen 1 en 2 hanteren.

De samenwerking bestaat minimaal uit:

- gestructureerd overleg tussen het management van de voorschool en de schooldirectie
- gestructureerd overleg/contact/samenwerking tussen medewerkers van beide instellingen die verantwoordelijk zijn voor het aanbod, in het bijzonder die van de voorschool en de groepen 1 en 2;
- een gezamenlijk danwel afgestemde jaar(werk)plannen voor voorschool en de groepen 1 en 2 per locatie, waarin concrete afspraken zijn opgenomen over:
 1. visie op spelend leren in de voorschool en de groepen 1 en 2 en het pedagogisch klimaat;
 2. aftemming programma's, invulling gemeenschappelijke activiteiten;
 3. versterken en beschrijven doorlopende leerlijn;
 4. zorgbeleid;
 5. overdracht kindgegevens via kindvolgsystemen;
 6. ouderbeleid;
 7. opleiding/nascholing;
 8. de jaarlijkse evaluatie van de samenwerking, de kwaliteit en de resultaten bij de kinderen.Evaluaties leiden tot aantoonbare en planmatige verbetermaatregelen in:
 - a) het gezamenlijke jaar(werk)plan;
 - b) het concrete aanbod (didactiek en inhoud);
 - c) het formuleren van een eventuele ondersteuningsvraag.

De doorgaande leerlijn richt zich op de zes ontwikkelingsgebieden, waarbij het leergebied speel- en leergedrag als een paraplu boven de andere leergebieden hangt:

1. Speel- en leergedrag
 - a. Taalontwikkeling;
 - b. Ontluikende rekenontwikkeling;
 - c. Sociaal-emotioneel gedrag;
 - d. (Zelf)Redzaamheid;
 - e. Motoriek;
 - f. Creatief vermogen.

De directie van de basisschool zorgt ervoor dat de IB-er en de betreffende leerkracht(en) van groep 1 de gegevens van de voorschool ontvangen en inzien. Bij zorgkinderen treft de IB-er de benodigde voorzorgsmaatregelen om het kind zo goed mogelijk te kunnen begeleiden binnen de school, in het bijzonder ingeval het Passend Onderwijs aan de orde is.

Warme overdracht

De Inspectie van het Onderwijs stelt als norm voor instellingen met voorschoolse educatie dat warme overdracht plaatsvindt.

Voorscholen in/bij basisscholen dragen zorg voor een vloeiende overgang, waarbij de informatie over het kind (kindvolgsysteem) wordt overgedragen. De voorschool vraagt de ouders hiervoor toestemming bij de inschrijving van het kind.

Bij kinderen die externe zorg of ondersteuning (Vroeg Erbij) ontvangen of dit op korte termijn nodig hebben (zogenaamde 'zorgkinderen') is het verplicht de overdracht correct en volledig te doen. Dit geeft de leerkrachten in groep 1 en 2 van de basisschool en de IB-er de mogelijkheid om deze kinderen extra aandacht te geven en goed te blijven volgen.

De gemeente en de schoolbesturen hebben deze gegevens ook nodig om zicht te krijgen op de effecten van het voorschoolse educatie-aanbod en ontwikkeleraanbod in groep 1 en 2.

Bewaartermijn

De voorschool bewaart van elke overdracht een kopie gedurende de periode totdat het kind de basisschool verlaat (t.b.v. documenten/bestanden die verloren zouden kunnen gaan en inspecties door GGD en IvhO).

9: Kwaliteitszorg en Zorg

- **Toezicht op de voorschoolse educatie: Inspectie verricht onderzoek naar de kwaliteitszorg zoals vastgelegd in de wet op de Kinderopvang en de kwaliteit Peuterspeelzalen (Art. II WOT art. 15g - punt e)**

- **Ontwikkeling, begeleiding en zorg groep 1 en 2 in de bredere zorgketen van de basisschool.**
 1. **Kinderen die zorg nodig hebben die de school niet kan leveren, zijn bij de leerkrachten bekend**
 2. **Leerkrachten melden kinderen aan voor externe zorg, wanneer de school de gewenste zorg niet kan leveren**
 3. **Leerkrachten blijven de ontwikkeling van kinderen met extra zorg bijhouden**

Kwaliteitszorg

1. De directeur is verantwoordelijk voor coördinatie voor- en basisschool;
2. De directeur begeleidt de evaluatie van de kwaliteit van de voorschol – groep 1 en 2;
3. De evaluatie omvat de resultaten van de voorschool – groep 1 en 2;
4. De directeur draagt zorg voor de planmatige invoering van de verbetermaatregelen;

5. De directeur draagt zorg voor de borging van de kwaliteit.
(*Waarderingskader vroegschool Inspectie*)

Het leerlingvolgsysteem is gekoppeld aan het kwaliteitszorgsysteem binnen de school. De leerkrachten gebruiken deze gegevens mede om de leerling tijdig extra ondersteuning te bieden om de leerling op het gewenste niveau te brengen. Het schoolbestuur gebruikt deze informatie om het taalbeleid binnen de school waar nodig bij te sturen.

Voorts is het belangrijk dat de effecten van voorschoolse educatie en het kwaliteitsaanbod groep 1 en 2 niet voortijdig (= in groep 3 t/m 8) uitdoven.

Visie op kwaliteitszorg voorschool – groep 1 en 2

Doelen en planning

De voorschool –groep 1 en 2 werken met een doelgerichte planning (jaarrooster en weekplanningen), die aansluit bij de doelen en ontwikkelingslijnen van het betreffende de programma's voor voorschool en groep 1 en 2.

Er is een voldoende dekkend activiteiten aanbod waarin de verschillende ontwikkelingsgebieden een plek hebben. De voorschool en de groepen 1 en 2 hanteren daarbij taaldoelen van SLO/UvA voor 4- en 6-jarigen als referentie bij de taalontwikkeling. Het aanbod klimt op in moeilijkheidsgraad en er wordt gedifferentieerd naar leeftijd en ontwikkelingsniveau.

Educatief handelen van de beroepskrachten

Doelen en planning komen overeen met de uitvoeringspraktijk.

Het educatief handelen van de pedagogisch medewerkers is goed op elkaar afgestemd. Afspraken daarover zijn schriftelijk vastgelegd.

De ruimtes

De inrichting van de groepsruimtes is aantrekkelijk, uitdagend en lokt spel en daarmee taalgebruik uit.

Systematische begeleiding en zorg

De beroepskrachten volgen de ontwikkeling van alle kinderen (als groep en ieder kind apart) regelmatig en systematisch.

De gehanteerde observatie-instrumenten sluiten aan bij de doelstellingen en de ontwikkelingslijnen van de voorschool.

De beroepskrachten analyseren en bepalen regelmatig welke begeleiding en zorg nodig is voor de hele groep en het individuele kind.

Signalering en externe zorg

De JGZ/CJG is verantwoordelijk voor de vroegtijdige signalering en advisering/verwijzing naar (externe) zorginstellingen van kinderen tussen 0-19 jaar.

Voorscholen melden op korte termijn bij de JGZ welke kinderen externe zorg nodig (lijken te) hebben. De JGZ zorgt voor doorverwijzing naar externe zorginstellingen, bewaakt de voortgang en afstemming en koppelt frequent terug naar de voorschool over het verdere verloop van het externe zorgtraject.

De JGZ bezoekt volgens de afspraken in Vroeg Erbij³ de voorscholen/locaties met voorschoolse educatie om zorgkinderen te bespreken. In Vroeg Erbij is vastgelegd hoe deze bezoeken moeten worden voorbereid en uitgevoerd.

³ Vroeg Erbij – vastgesteld d.d. 12 mrt 2015, nr. 15.443

Peuterdossier

De observatie- en eventuele toetsgegevens worden vastgelegd in een peuterdossier en geven zicht op de ontwikkeling of de eventuele stagnatie per kind. Voor zorgkinderen wordt een handelingsplan gemaakt en bijgehouden. De pedagogisch medewerkers vermelden in het peuterdossier welke (extra) begeleiding en/ of externe zorg wordt ingezet. Vervolgens wordt ook het verloop van de (extra) begeleiding of externe zorg bijgehouden. Daarnaast geven zij aan hoe de ouders worden geïnformeerd en worden betrokken bij de zorg.

10. Opbrengsten en resultaten

- **B&W maken afspraken over de resultaten van vroegschoolse educatie. (Art. 167-1b4 WPO)**

De opbrengsten en resultaten voorschool

De gemeente Emmen maakt afspraken maken met het samenwerkingsverband voorscholen over te behalen resultaten in de voorschoolse educatie.

Visie op opbrengsten en resultaten vroegschool

De schoolbesturen maken afspraken gemaakt over de opbrengsten en het opbrengstgericht werken. Deze gelden ook voor groep 1 en 2 van de basisschool.

Opbrengsten en resultaten

De gemeente Emmen en de schoolbesturen maken nadere afspraken over de opbrengsten en resultaten voor eind groep 2 basisschool. Uitgangspunt hierbij is het doel om alle kinderen op een minimumniveau te brengen waarmee ze een goede start kunnen maken in groep drie van de basisschool.

11: Ouderbijdrage

- **B&W stellen de ouderbijdrage vast op een gelijk of lager niveau dan de eigen bijdrage kinderopvang minus maximale kinderopvangtoeslag. (Art. 166.2 WPO)**

De ouderbijdrage voorschool

De ouderbijdragen voor de voorschool wordt jaarlijks door het college vastgesteld op basis van de Beleidsregel subsidiering voorschoolse educatie gemeente Emmen.

De ouderbijdragen zijn inkomensafhankelijk,

De ouderbijdragen zijn opgenomen in de Ouderbijdragentabel voor het betreffende jaar en wordt voor aanvang van het betreffende jaar gepubliceerd.

12: Beleidsinformatie

- **B&W verstrekken aan het rijk gegevens over activiteiten voor leerlingen met taalachterstand zoals de VVE. (Art. 169 WPO)**

Beleidsinformatie voorschool – groep 1 en 2

Iedere voorschool is verplicht op verzoek van de gemeente deel te nemen aan effectonderzoek en monitoring van de voorschoolse educatie.

De gemeente en de besturen voor het primair onderwijs maken afspraken over te verstrekken gegevens betreffende de groepen 1 en 2.

Bronnenlijst:

Stenden Hogeschool (2015)

Geraadpleegd op 20 november 2015 van

<https://stenden.com/onderzoek/early-childhood/>

